

Kronkelaar

‘Durf jij een worm op te eten?’

‘Een levende?’

‘Ja, tuurlijk.’

‘Vind jij levende lekkerder?’

‘Levende bibberen makkelijker naar binnen.’

Bibberen? Hij bedoelt vast glibberen.

‘Net een klodder snot,’ zegt mijn broer er snel achteraan.

‘Smaken wurmen hetzelfde als snot?’ vraag ik.

‘De rooie wel,’ beweert hij, ‘de blauwe smaken meer naar koude spaghetti. Nou, durf je?’

Raar. Mijn broer weet toch dat ik alles durf.

‘Als jij d’r eentje kan vinden, dan...’

‘In de grond,’ onderbreekt hij me.

Om een worm te vinden hebben we een schep nodig. Ons strandgereedschap ligt thuis, maar het barst van de takjes onder de kastanjeboom. Samson schopt de kleintjes weg en raapt een dikke op, waar hij de twijgjes van afbreekt. Ik grijp ook een dikke tak, maar ik laat alles eraan zitten, want voor het wroeten maakt het niks uit.

We duwen tegelijk de punt van onze tak in de grond. Even goed wrikken. ‘Heideldiedeideldieda,’ roep ik, en ik wiebel met mijn billen.

‘Pas op!’ waarschuwt mijn broer. Een klontter zwarte aarde spettert de lucht in. We duiken alle twee opzij. Niks aan de hand. De kluit ploft op het zandpad.

We kijken in het kuilte. We zien een heleboel verschillende, krioelende insecten. Hoe deze beestjes heten, weet ik niet, maar wurmen? Nee, die zitten er niet tussen. Zouden de insecten wel tegen de zon kunnen? ‘Moeten we ze bedekken?’ vraag ik aan mijn broer.

Te laat, Samson graaft al weer verder, en hupsakee, een volgende zwarte klontter vliegt door de lucht en valt opnieuw, patsss, midden op het zandpad.

‘We hebben er één!’

Mijn broer heeft gelijk. Ik zie het ook. Een wurm probeert zich haastig uit de zwarte kluit te wringen. ‘Hé jojo,’ lach ik met mijn neus vlak bij het kronkelende beest, ‘moet je de bus nog halen?’

Ik kijk nog eens goed. Dus dit ding ga ik opeten? ‘We moeten hem wel eerst wassen,’ zeg ik, en ik por met mijn stok in de brok aarde om de wurm te helpen zichzelf te bevrijden.

‘Waarom?’ vraagt mijn broer.

‘Eet jij worteltjes met modder?’

‘We laten hem even zwemmen.’ Samson wijst naar het kanaal naast het zandpad.

Hoho, wacht even... ‘Zou jij dat smerige water drinken?’

‘Nee, tuurlijk niet, ik drink nog liever koffiedrab.’

We kijken weer naar de wurm. Zolang het beestje zich niet bevrijd heeft, hoeven we niks te doen. De wurm met mijn vingers uit de brok aarde trekken, dat doe ik niet, dat is valsspelen.

Ring-ring-ring. Ik herken het geluid. Ik weet dat de fietser een vrouw is met een oerlelijke, vaalgele regenjas aan. Ze draagt die regenjas altijd, zelfs als de zon schijnt.

De fietser komt over het zandpad snel dichterbij. ‘Ring-ring-ring’ klinkt het opnieuw.

Halloooo, we zijn niet doof!

‘Woef, woef!’ blaft haar hond. Het enorme beest rent voor de fiets uit, met de riem aan het stuur vastgemaakt.

Mijn broer en ik gaan ieder aan een kant van het pad staan, zodat de fiets gemakkelijk tussen ons door kan rijden. Tussen mijn wimpers door kijk ik naar het gezicht van de vrouw. Ze kijkt niet terug. Dat doet ze nooit. Ze wil geen oogcontact, vooral niet met kinderen. Raar. Ze is nog wel onze juf. Welke juf houdt nou niet van kinderen? Ik voel altijd de rillingen over mijn rug als ik haar toevallig tegenkom in het dorp.

De hond springt over de modderkluiten heen. Het baasje dendert – splatsjss – met haar dikke banden dwars door de kluiten.

Mijn ogen schieten naar het pad. Ja hoor, plat. De ribbeltjes van de banden staan duidelijk in de aarde gedrukt. Zou onze wurm op tijd...

Samson en ik buigen ons naar de kluit. ‘Patat,’ fluister ik. De wurm is in twee stukken! Beide delen bewegen nog. Het stuk aan mijn kant buigt recht naar boven, naar de zon denk ik, en ploft dan neer. Het stuk aan de kant van Samson rekt zich eerst lang uit, krimpt dan in, en stopt met bewegen als een weggegooide sok. Het is moord! Dat is het!

‘Voor mij is de lol voorbij,’ zeg ik kwaad en ik voel mijn hart in mijn keel bonzen.

‘Wou jij die levende wurm echt doorslikken?’ vraagt Samson.

‘Zou jij...?’

‘Nee, ik wou alleen weten of je het durfde.’

‘Onschuldig...’ Verder kom ik niet. Tranen beginnen mijn ogen te vullen.

Mijn broer ziet het. Hij houdt zich stoer. ‘Wij moeten onschuldige diertjes beschermen. Straks komt ze terug, weer die dikke banden. Spetter. Vier delen...’

Wat kunnen we doen? Hoe kunnen we de eer van de wurm redden, vooral omdat de wurm zelf niet meer te redden valt? Met onze stokken duwen we de halve delen naar de berm.

‘Zo kunnen we hem niet achterlaten,’ zucht ik.

Twee halve wurmen mee naar huis nemen heeft weinig zin. Mama is geen liefhebber van kleine glibberige beestjes, levend of dood.

We hebben geluk. Onder de oude kastanjeboom ligt een luciferdoosje. Samson raapt het op.

‘Seeker... hettes... tent... stik... or,’ leest hij boven de afbeelding van een zwaluw.

Verder besteden we er geen woord aan, want het gaat ons om het doosje. Samson keert het om. Afgebrande lucifers vallen op de grond, tussen de sigarettenpeuken. Nu is er ruimte genoeg voor allebei de delen van de wurm.

Ik schuif het deksel dicht en zet het doosje in het kuiltje, waar een paar minuten geleden de geplette kluit modder met het hoedje van gras nog in paste. Met onze schoenen schuiven we er losliggende grond bovenop. We stampen het voorzichtig en liefdevol aan. Nou ja, ik doe het liefdevol, Samson stampst woest en kwaad. Ik hou er niet van als mijn broer kwaad is. Ik laat mijn vingers over zijn arm lopen, naar zijn hoofd. Van kriebelen – ik noem het spinvingers – wordt hij altijd rustig. Ik ook trouwens.

Samson duwt zijn voorhoofd tegen mijn voorhoofd. Staand als een bruggetje staren we naar beneden, naar de plek waar het doosje onder de grond ligt.

‘Je was een lieve wurm,’ zegt hij zacht.

‘We weten je naam niet. We noemen je Kronkelaar,’ vul ik aan.

‘We hebben erg van je gehouden, Kronkelaar, zelfs al kenden we je maar heel kort.’

‘We hopen dat je een goed leven hebt gehad. We zijn erg blij dat er niet een dikke, vette duif aan kwam vliegen. Zo’n vetzak die je in zijn bek meenam om je aan hongerige, gulzige baby-duifjes te voeren.’

‘De zwaluw op het doosje zal je beschermen op je verdere reis.’

‘We zijn ook blij dat je nog niet getrouwd was. Onder de grond kruipt geen zielige weduwe huilend in het donker rond.’

Samson kijkt me aan. ‘Was het een mannetje?’

‘Geen idee. Waar kan je dat aan zien bij een worm?’

Dat weet Samson niet. ‘Moeten we hem opgraven en onderzoeken?’

‘Nee,’ zeg ik beslist.

Altijd als ik Samson diep in zijn ogen kijk, voelt het alsof ik bij mezelf naar binnen kijk. Hetzelfde woord valt tegelijk uit onze monden: ‘Wraak!’

‘Een punaise in haar banden,’ stel ik voor.

‘Ze moet zich wassen met smerig kanaalwater.’

‘En worteltjes eten met modder.’

‘Een bord spaghetti met blauwe wurmen,’ bedenkt Samson.

‘En alle insecten die we vinden, stoppen we in haar bed!’ roep ik enthousiast.

Dat vindt Samson geen goed idee. ‘Stel je voor: ze draait zich om in haar slaap, en flatss, een paar lieve, onschuldige insecten plat.’

Hij heeft gelijk, nee, dat doen we niet.

‘Kom op, terug naar het drop,’ zegt Samson.

‘Dorp,’ verbeter ik hem. ‘Sorry,’ zeg ik meteen. Ik heb beloofd hem niet meer te verbeteren, maar soms vergeet ik het. ‘Kies jij of kies ik?’ vraag ik, terwijl we langs het kanaal over het zandpad lopen.

‘Nee,’ bromt hij. ‘Kinderachtig meisjesgedoe.’

Onzin, hij is gewoon bang dat zijn vriendjes hem zien en hem dan gaan uitlachen.

‘Vroeger vond je het juist leuk, samen liedjes zingen met je tweelingzus.’

‘Klopt,’ geeft hij toe. ‘Toen we klein waren, maar nu zijn we bijna tien.’

‘Verjaardag!’ roept de kwal als hij de keuken binnenstormt.

‘Wiens verjaardag, schatje?’ vraagt mama.

‘Vandaag woon ik op de kop af zes maanden bij jullie. Geweldig toch?’ Hij begint mama uitgebreid te zoenen, gadver, voor onze ogen. Mijn ontbijt smaakt meteen niet meer lekker. Ik zie aan Loïs dat ze het gezoen net zo walgelijk vindt als ik.

‘Ik heb een cadeautje,’ kwettert hij. ‘Samson, Loïs...’ Hij wacht een paar seconden om de spanning op te voeren. Nou, wij vinden hem noooooit spannend. ‘Jullie mogen me vanaf vandaag “papa” noemen.’

Ik juich niet. Mijn zus juicht niet. Mama begrijpt dat we niet blij zijn met het cadeau. ‘In plaats van “papa” mogen jullie Charles ook met zijn voornaam aanspreken,’ stelt ze voor. ‘Charles, dus geen Charlie of Karelkje, en ook geen andere koosnaampjes die ik weleens gebruik, maar Chhharlllsss.’ Mama laat zijn naam lang doorgalmen.

‘We noemen jou ook niet bij je voornaam,’ moppert Loïs.

‘Ik ben jullie moeder, dat is anders.’

‘Waarom verzinnen jullie geen leuke bijnaam voor me?’ stelt Charles voor. ‘Jullie noemen jullie juf toch de Donderheks?’

‘Wat?’ zegt mama verbaasd. ‘Joke Regenwaters bijnaam is de Donderheks? Wat grappig.’

Mama moest eens weten, maar hoe de juf aan haar bijnaam komt ga ik thuis niet vertellen, dat is een geheim tussen mij, mijn zus en alle kinderen in onze klas. Het is heel eenvoudig: juf Joke laat altijd scheten na de lunch. Echt waar. Als er een wind uit haar billen knettert, dan gaat ze snel verzitten zodat de stoel kraakt. Of ze slaat hard een boek dicht. Maar een schoolklas vol slimme kinderen kan je niet voor de gek houden.

‘Verzin een leuke bijnaam,’ trompettert Charles. Een stukje kaas spettert uit zijn mond tegen mijn wang. Yuk. ‘Mag goed gek zijn. Ik kan wel tegen een stootje. De beste bijnaam wint en krijgt een tientje.’

‘Charles, geen omkoperij,’ waarschuwt mama. Ze lacht er wel bij.

‘Jij bent veel te streng, Lizzy,’ gniffelt de kwal.

Elke ochtend hetzelfde. Hij grijpt een boterham en gaat dan zijn toga strijken in het washok naast de keuken. Mama zet koffie en terwijl het pruttelt schiet ze naar boven om haar lippen te stiften en schoenen te kiezen. En wij blijven rustig zitten ontbijten.

‘Mag ik een stukje kaas, *paps?*’ fluistert Loïs en ze maakt overdreven kotsgebaren.

‘Kan je even de suiker aangeven, *Chhharlllsss?*’ vraag ik knarsetandend.

‘Ik eet nog liever haverhout zonder suiker,’ moppert Loïs.

‘De kwal,’ zeg ik vol minachting.

‘De Indringer,’ spuugt Loïs vol walging uit haar mond.

‘De lebberaar,’ gooi ik er meteen achteraan.

‘Wat betekent dat?’ vraagt mijn zus verbaasd.

‘Noem jij het liever zoenen?’

Vanuit de badkamer horen we: ‘Charlie baby, kan jij vanmiddag gebak bestellen? Ik heb geen tijd.’

‘Speciaal gebak?’ roept hij vanuit het washok terug naar boven.

‘Ja, appeltaart, daar houdt Klaas-Jan van. Hij komt zondagmiddag langs.’

Charles stapt met het strijkijzer de keuken binnen. ‘Tuurlijk schat. Geen probleem!’ roept hij. En tegen ons fluistert hij: ‘Kunnen jullie even langs de bakker? Ik geef jullie een briefje. Maar mondje dicht tegen je moeder.’

Hij vult het strijkijzer met water en laat het apparaat op het aanrecht staan om heet te worden. ‘Poetsen, poetsen, poetsen,’ plaagt hij jolig.

Zes maanden lang diezelfde grap. En nog nooit hebben we erom gelachen. Vroeger vond ik tandenpoetsen helemaal niet erg. Nu zou ik het liefst zo snel mogelijk een kunstgebit krijgen, zodat ik dat stomme spelletje niet meer hoeft te spelen.

Ik schiet van mijn stoel af en ren de trap op. De kwal krijgt Loïs te pakken voordat ze bij de trap is en gooit haar over zijn schouder om haar als zijn ‘gevangene’ mee naar de badkamer te nemen.

‘Vergeet niet om de hamsterkooien te verschonem, lieverds,’ zegt mama zodra we de badkamer binnenkomen. En weg is ze om schoenen uit te kiezen.

‘NulNul heeft geen vuile kooi!’ roep ik haar na. ‘Hij slaapt dag en nacht. Hij heeft helemaal geen tijd om te poepen.’

‘Is hij ziek?’ vraagt ze vanuit de slaapkamer.

‘Hij houdt van niks doen.’

Charles loopt samen met mama mijn kamer binnen. Ik kruip over de overloop naar mijn open deur en gluur om de hoek. Mama en de kwal staan bij de kooi. NulNul ligt in het zaagsel, met zijn oogjes dicht. Zijn buikje gaat snel op en neer, alsof hij hijgt na het lopen van een marathon.

‘Dat beest ziet er uitgekakt uit,’ fluistert Charles. Hoe zachtjes hij ook fluistert, ik hoor hem woord voor woord. ‘Duurt niet lang meer. Zal ik hem onderweg bij de dierenarts afleveren?’

Mama schudt haar hoofd.

‘Ik kan het ook zelf doen,’ biedt Charles aan. ‘Plastic zak. Drie minuten onder water.’

‘Charlie baby, die beestjes zijn cadeautjes van hun opa.’

‘Doe ik Klaas-Jan ook in een zak. Gratis.’

Gelukkig kan mama er niet om lachen.

‘Hoe gaat het met Yugoh?’ roept mama naar Loïs.

‘Yugoh slaapt nooit,’ zegt Loïs met de tandenborstel in haar mond.

‘Je laat hem toch niet uit zijn kooi?’ roept mama geschrokken.

‘Mam, Yugoh is een zij. En ze gaat mijn kamer niet uit.’

‘Je deur staat dag en nacht wagenwijd open,’ merkt Charles op.

‘Ze weet dat ze niet naar buiten mag. En ze luistert altijd naar me,’ beweert Loïs.

‘Klopt,’ voeg ik eraan toe, ‘ik heb Yugoh nog nooit in mijn kamer gezien.’

Mama zucht diep, echt zo’n hopeloze mama-zucht, en gaat weer verder met schoenen uitzoeken. Charles doet de deur van de grote slaapkamer dicht. Nu gaan ze nog even snel zoenen, dat weten we, voordat mama haar lipstick opdoet. Dit is onze kans! Als bliksemflitsen schieten Loïs en ik de trap af. Zij giet de stoomvloeistof in de gootsteen en ik pak het bleekwater. Voorzichtig giet ik de gelige vloeistof in het strijkijzer.

Daarna gaan we snel aan de keukentafel zitten en lepelen braaf onze havermout naar binnen alsof er niks aan de hand is. Even later komt Charles naar beneden met een schone 13 in zijn handen.

‘En? Al een leuke bijnaam verzonnen?’

‘Kauwgumbal,’ zegt Loïs.

‘Kauwgumbal?’ vraagt de kwal. ‘Waar komt dat vandaan?’

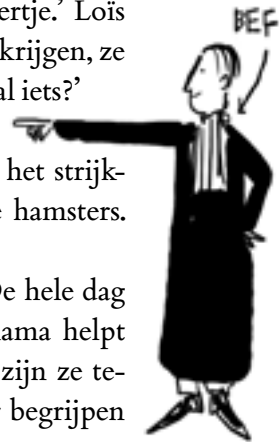
Loïs haalt haar schouders op. ‘Een bijnaam hoeft je niet uit te leggen.’

Charles begint te lachen. ‘Ik begrijp het, je vindt het dapper hoe ik nooit opgeef. Ik blijf kleven. Een doordenkertje.’ Loïs krijgt geen tijd om te reageren. En al zou ze wel tijd krijgen, ze wil helemaal niks uitleggen. ‘En jij, Samson? Heb jij al iets?’

‘13,’ flap ik eruit.’

‘13? Interessant... Ik begrijp er niks van.’ Hij pakt het strijkijzer. ‘Vergeet niet iets lekkers te kopen voor jullie hamsters. Dag en nacht in zo’n kooi is geen lolletje.’

Dat moet hij zeggen. Hij is officier van justitie. De hele dag probeert hij boeven achter de tralies te krijgen. Mama helpt tenminste mensen. Zij is advocaat. In de rechtszaal zijn ze tegenstanders, thuis zitten ze verliefd te zoenen. Daar begrijpen Loïs en ik niets van.

De kwal neemt het strijkijzer mee naar het washok, waar hij de 13 op de strijkplank legt. Pffft, stoom schiet uit alle gaten.

Hij duwt stevig met het strijkijzer op de 13. Hij buigt zich voorover naar de strijkplank en ruikt. Zijn gezicht vervormt in een lelijke grimas.

Loïs en ik schoppen elkaar onder tafel van de lol. Pesten mag niet, dat weet ik. Maar wat is er fout aan lol?

‘Lizzy, wat voor waspoeder gebruik je? Het stinkt!’ Charles gooit de 13 in de wasmand. Hij loopt terug naar boven en kruist mama op de trap. ‘Heb jij nog een schone bef?’ vraagt hij aan haar. Ze geeft hem een nieuw hagelwit lapje.

Bef vind ik een raar woord. Rare woorden die ik niet kan onthouden, geef ik een getal. De B krijgt een 2, omdat het de tweede letter is in het alfabet, de E krijgt een 5 en de F 6, samen 13. Nu onthoud ik het wel. Loïs verzint nieuwe namen als hulpmiddel. Zij noemt een bef: ‘spuuglapje’.

Mama loopt de keuken binnen, neemt een laatste slok koffie en gooit de lege havermoutdoos in de vuilnisbak.

‘Fijne dag, lieverds.’ Ze aait ons snel over ons hoofd. ‘Flink je best doen op school.’ Loïs krijgt eerst een kus, dan ik, en daarna loopt ze naar het halletje om haar jas aan te doen.

Charles komt de trap af met een nieuw spuuglapje. Voor strijken is geen tijd meer. ‘Loïs, ik heb wat wisselgeld uit je spaarpot geleend voor de parkeermeter.’ Hij geeft mij en Loïs ieder een euro. ‘Niet vergeten, gebak bestellen en mondje dicht.’

Hij stapt naar buiten, mama achterna. Benggg, voordeur dicht.

‘Een fooi van mijn eigen geld,’ schampert Loïs.

Ik schuif mijn euro over tafel naar haar toe, blij dat ik iets van de geroofde buit kan teruggeven.

Mama en Charles rijden ieder in hun eigen auto een andere kant op. En dan heerst er stilte in huis. We hebben nog een half uur voordat we naar school moeten. Maar we weten dat de ochtendchaos nog niet voorbij is. Wat zal het deze keer zijn?

Loïs ziet het als eerste. 'Zijn bril,' roept ze. Klopt, op het aanrecht ligt zijn zonnebril.

Havermoutdoos

Het is superstom, maar elke ochtend vergeet of mama of Charles iets. Mama komt terug voor haar lipstick of haar paraplu of ze wisselt nog eens van schoenen. De Indringer rent terug het huis in voor de oplader van zijn telefoon, of zijn agenda, en nog vaker vergeet hij zijn kauwgum.

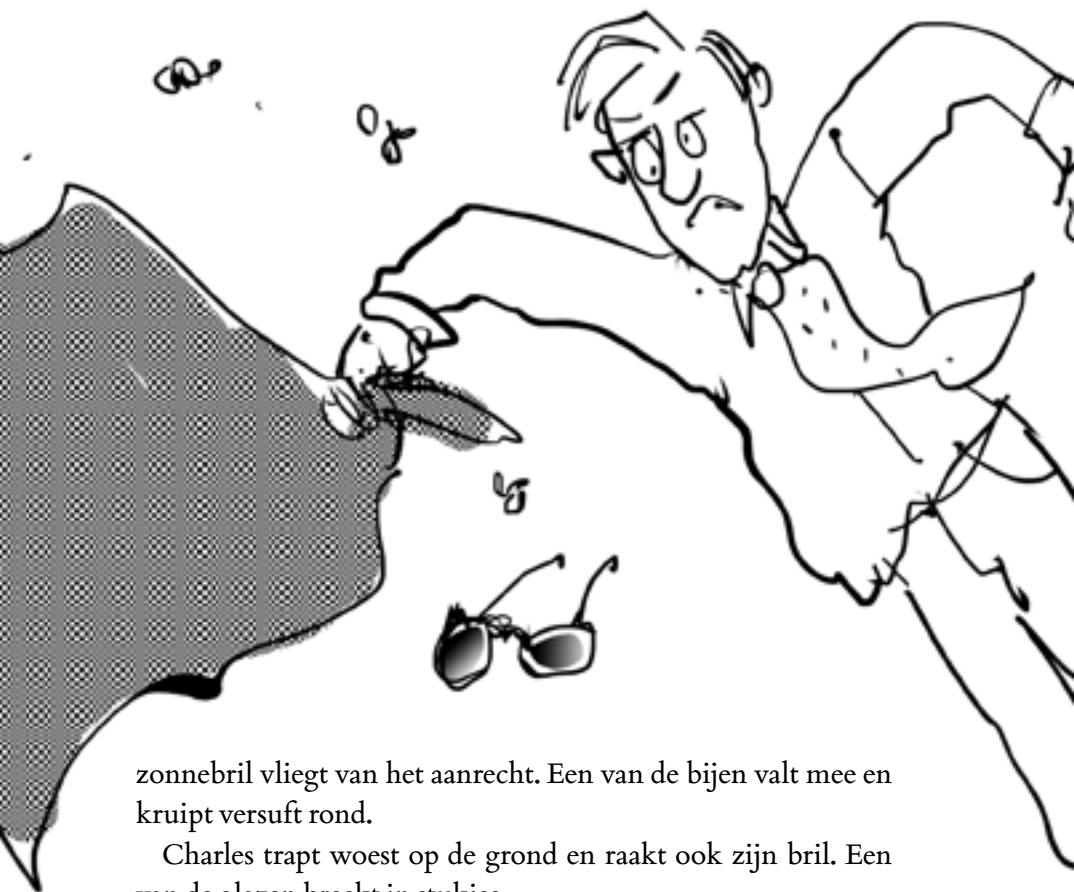
Toch raar, de hersenen van mij en Samson zijn veel kleiner, wij kunnen er niet zo veel inproppen en toch onthouden we alles.

Hoe zal ik ooit kunnen vergeten dat Charles geld ‘geleend’ heeft uit mijn spaarpot? Ik weet zeker dat hij het nooit teruggeeft. En hoe noem je dat? Precies: diefstal! Dat onthoud ik, al word ik honderd.

De Indringer verdient een koekje van eigen deeg. We hebben een goed plan. Samson laat een druppel honing op de glazen van zijn zonnebril vallen en ik zet de keukenramen wagenwijd open. Mmmmmm, dat ruikt lekker. Bijen vliegen naar binnen, landen op de zonnebril en trippelen over de glazen.

Ik hoor de auto van Charles voor ons huis stoppen. De voordeur knalt open en hij stormt de keuken binnen. Wij zeggen niks, waarom zouden we?

Hij ziet zijn bril plus de bijen die erop zitten. Hij grijpt een handdoek en fllllap, mept wild. En nog eens. En nog eens. De

zonnebril vliegt van het aanrecht. Een van de bijen valt mee en kruipt versuft rond.

Charles trapt woest op de grond en raakt ook zijn bril. Een van de glazen breekt in stukjes.

‘Ruimen jullie de troep op? Ik heb geen tijd meer.’ Wachten op een antwoord doet Charles niet. Binnen een paar seconden is hij de deur weer uit. En dan scheurt hij weg, met loeiende motor, en zijn reservezonnebril.

Samson en ik overzien het slagveld: drie dode bijen en een gesneuvelde wesp, een kapotte zonnebril en een verfrommelde handdoek met insectensmurrie.

‘Bijen zijn hartstikke nuttig,’ fluister ik. Ik kan niet hardop praten, zo geschokt ben ik.

‘Wespen ook,’ beweert Samson.

‘Ze kunnen wel gemeen steken.’

‘Alleen als je gemeen tegen hen doet.’

Daar moet ik even over nadenken. Charles deed duidelijk gemeen en toch is hij niet gestoken.

‘Hoe oud wordt een bij?’ vraag ik. Samson weet het niet.

Op school hebben we geleerd dat de meeste dieren minder oud worden dan mensen. Ja, sommige schildpadden worden ouder en een enkele vis ook. Maar gewone dieren, zoals honden, katten, koeien en paarden, halen geen mensenleeftijd. De meeste insecten zoals mieren of bijen worden niet eens een jaar.

‘Weet je Kronkelaar nog?’

Samson begrijpt meteen wat ik bedoel. ‘Nog mooier. Een feest,’ mompelt hij.

We kijken in de vuilnisbak. Samson vist de lege doos van de haverhout eruit. Gelukkig zit er geen viezigheid aan, zoals koffiedrab of de laatste twee schepjes yoghurt die mama altijd weggooit.

Met een theelepeltje schuiven we de gesneuvelde bijen en wesp in de haverhoutdoos.

Jeereminee, als we nu niet naar school rennen, zijn we te laat. Het begraaffees van de bijen en de wesp zal moeten wachten tot na schooltijd.

Ik kan heel veel over onze school vertellen. Jammer genoeg niet zo veel leuks. We mogen van juf Joke geen tekeningen ophangen. Lachen lijkt ook verboden, in ieder geval doen we dat in de klas nooit. En er staat één computer voor alle kinderen, met een wachtwoord dat alleen juf Joke kent.

De schooldag verloopt helemaal volgens schema. We marcheren ’s ochtends naar binnen en blijven achter onze stoelen staan. Dan betreedt juf Joke het lokaal met een opgeheven hoofd, alsof ze de koningin is.

me zal helpen om nooit meer te vloeken. Samson komt er nog slechter van af. Hij krijgt ‘binnenbandventiel’. We houden onze mond. We willen geen straf.

Op onze school zijn straffen verboden. Dus ze verzint taken waar we zogenaamd iets van kunnen leren. De Donderheks is in staat om ons in een kast op te sluiten, zogenaamd om vleermuizengedrag te ervaren. Of we moeten de spaken van haar fiets poetsen en daarmee het wiel opnieuw uitvinden. Straf betekent ook nablijven en daar hebben we vandaag geen tijd voor.

De bel gaat om half vier. We rennen hand in hand, want dat gaat sneller, naar huis om de haverhoutdoos op te halen. Ik pak twee strandschepjes en een kleine pan. Samson grijpt houten pollepels en een paar pannendecksels.

Met alle spullen in een plastic tasje lopen we naar de kastanjeboom. De oude boom staat naast het kanaal, tegenover de ligplaats van de zeilboot.

De zeilboot is van ons, dat weten we. Alleen mama verbiedt ons op de boot te spelen. Waarom? Te veel weggerot, zegt ze, te gevaarlijk. Tja, erg goed ziet de boot er niet meer uit. De romp moet ooit wit geweest zijn. Nu is ie grauw en groen. De mast is afgebroken. Zeilen zijn er niet meer. Op de boeg staan de letters S en L, een stukje uit elkaar, de rest kan je niet meer lezen. We denken dat de boot naar ons genoemd is. Of andersom.

Ik noem de boot Samlap, S van mijn broer, L van mij, en pa en ma omgedraaid. En Samson heeft de boot 31 gedoopt, de optelsom van S, nummer 19 in het alfabet, en L, nummer 12.

Met de schepjes graven we een kuil onder de boom, groot genoeg om de haverhoutdoos in te laten verdwijnen.

Een oudere vrouw wandelt langs en blijft staan. ‘Wat doen jullie?’ vraagt ze op een vriendelijke oma-manier.

‘Verongelukte bijen,’ legt Samson uit.

‘We gaan ze begraven,’ voeg ik eraan toe.

‘Hoe heten ze?’ vraagt de mevrouw.

Over namen hebben we niet nagedacht. ‘De grootste heette Hommel,’ beslis ik zonder overleg met mijn tweelingbroer.

‘Zijn vriend is Honingpot,’ vult Samson aan. ‘En de verdwaalde bij noemen we ByeBij.’

‘De wesp komt uit het buitenland. Hij is van heel ver komen vliegen. Daarom heet hij VerWegWesp.’

Allemaal mooie namen volgens de oude mevrouw. Ze vraagt of ze mag blijven kijken. Tuurlijk, dat vinden we goed.

Samson haalt de pan en de pollepels uit de plastic zak. Ik neem een pannendecksel in iedere hand. Samson telt af: ‘Eén, twee, drie.’ Tegelijk beginnen we te spelen, Samson trommelt met de lepels op de pan en ik sla de deksels tegen elkaar. Erg muzikaal klinkt het niet, en toch is het mooi.

Samen maken we zoemgeluiden. Uit mijn ooghoek zie ik dat de oude mevrouw haar zakdoek pakt en het lapje tegen haar neus duwt. Ze voelt vast een niesbui aankomen en wil de plechtigheid niet verstoren.

Na de muziek gaan Samson en ik met onze voorhoofden tegen elkaar staan en kijken, in de brugstand, naar beneden.

‘Van ver kwamen jullie naar ons toe gevlogen. Van dichtbij hebben we jullie bewonderd,’ begint Samson.

‘Jullie waren blij bijen en werkten hard. Jullie deden heeel veeel voor de bijenkoningin en voor de honing,’ ga ik zonder hapering verder.

Dan neemt mijn broer het weer over. ‘We bewonderden jullie moed. We zouden trots geweest zijn als jullie ons hadden gestoken. Dat deden jullie niet, omdat jullie lief waren en een tweeling geen pijn wilden doen.’

Allebei gooien we aarde op de doos met onze schep, en als het een flinke berg is stampen we het aan. We kijken diep in elkaars ogen, en kijken daardoor bij onszelf naar binnen. Zonder het te hebben afgesproken en precies op hetzelfde moment spreken we een laatste groet uit: 'Vlieg veilig.'

De pan, pollepels en deksels gaan weer in het tasje. Onze taak zit erop. Ineens schiet het door mijn hoofd dat we alleen over de bijen gesproken hebben. 'Jij ook een goeie reis, VerWegWesp. We zijn je niet vergeten.'

Samson stoot me aan en knikt onopvallend naar de mevrouw. Ik zie dat ze met haar zakdoek een traan wegveegt. Ze doet haar tasje open en geeft Samson en mij ieder een halve euro. 'Mag ik er de volgende keer weer bij zijn?'

